

The Simritees and the Shaastras discriminate between good and evil, but they do not know the true essence of reality.

ਸਿਮ੍ਰਿਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪੁੰਨ ਪਾਪ ਬੀਚਾਰਦੇ ਤਤੈ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣੀ ॥

ਤਤੈ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣੀ ਗੁਰੂ ਬਾਝਹੁ ਤਤੈ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣੀ ॥

ਤਿਹੀ ਗੁਣੀ ਸੰਸਾਰੁ ਭ੍ਰਮਿ ਸੁਤਾ ਸੁਤਿਆ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਣੀ ॥ (ਪੰਨਾ-920)

ਕਲਿ ਮਹਿ ਏਹੋ ਪੁੰਨੁ ਗੁਣ ਗੋਵਿੰਦ ਗਾਹਿ ॥ (ਪੰਨਾ-962)

ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਵਰਤੈ ਸੰਸਾਰਾ ॥

ਹਰਖੁ ਸੋਗੁ ਸਭੁ ਦੁਖੁ ਹੈ ਭਾਰਾ ॥ (ਪੰਨਾ-1052)

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਪੰਗਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਪੁੰਨ-ਪਾਪ' ਸਿਰਫ ਇਸ ਮਾਇਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਅਰਥਾਤ ਤ੍ਰੈ-ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਹੀ ਕਲਪਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਉਦੋਂ ਤਾਈਂ ਰਹੇਗੀ ਜਦ ਤਾਈਂ ਜੀਵ ਆਪਣੇ ਕੇਂਦਰ, ਤੱਤ-ਰੂਪ 'ਆਪੇ' ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਹਿਚਾਣਦਾ।

ਇਸ 'ਤੱਤ-ਰੂਪ' ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ 'ਆਪਾ,' 'ਸ਼ਬਦ,' 'ਨਾਮ' ਆਦਿ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ 'ਤੱਤ' (essence) ਰੂਪ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਸਾਡੀ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਪਕੜ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਇਸ ਸੂਖਮ ਤੋਂ ਸੂਖਮ 'ਤੱਤ' ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਆਤਮਿਕ ਅਨੁਭਵ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਜਾਣਿਆ, ਬੁੱਝਿਆ, ਚੀਨਿਆ, ਸੀਝਿਆ ਅਤੇ ਪਹਿਚਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੌਥੇ ਪਦ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ, 'ਪਾਪ-ਪੁੰਨ' ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਓਪਰੀ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਹੈ।

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ, ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ 'ਪਾਪ-ਪੁੰਨ' ਦੀਆਂ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਕਸਵਟੀਆਂ ਹਨ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ 'ਜੀਵ-ਹਤਿਆ' ਨੂੰ ਦੀਰਘ 'ਪਾਪ' ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਣੀ ਦੇਣੀ ਪੁੰਨ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਪਰਮਾਰਥ ਦੀ ਪੂਜਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਵਿਚ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਦਰੱਖੇ ਦੇ ਜੁਰਮ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੁਰਮਾਂ ਪਿਛੇ ਕਾਰਣ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ (motivation) ਦਾ ਖਿਆਲ ਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਦਰਜੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ 'ਪਾਪ' ਭਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ—

1. ਸਰੀਰਕ 'ਪਾਪ'—

ਜਿਸ ਵਿਚ ਚੋਰੀ, ਯਾਰੀ, ਮਾਰ-ਕੁਟਾਈ ਆਦਿ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰਕ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਤਹਿ ਵਿਚ, ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਕਲਪਨਾ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸਰੀਰ

L98.1

LEKH 98 Part 1

VICE VIRTUE

- 1 *The Simritees and the Shaastras discriminate between good and evil, but they do not know the true essence of reality. They do not know the true essence of reality without the Guru; they do not know the true essence of reality. The world is asleep in the three modes and doubt; it passes the night of its life sleeping. (920)*
- 2 *This is the only act of goodness in this Dark Age of Kali Yuga, to sing the Glorious Praises of the Lord of the Universe. (962)*
- 3 *The world is engrossed in vice and virtue. Happiness and misery are totally loaded with pain. (1052)*

From these Gurbani lines we come to know that 'virtue-vice' is just the thought of this materialistic triguni (three phased) world. This thought will remain so long as man does not recognize his centre, the essence-form, his 'self'.

This 'essence-form' is mentioned in Gurbani as 'self', 'shabad'(word), 'Naam' etc. This 'essence' is a form, the recognition of which, is beyond the reach of our intellect. This subtler of the subtlest 'essence' can only be known, discovered, discerned, researched and recognized through spiritual intuition. In the Divine realm of the fourth stage, the thought of 'vice-virtue' is superficial and unnecessary.

In different countries, different-different people have different touchstones or tests of (what is) 'vice-virtue'. As an example, on one hand 'animal-killing' is considered a serious 'sin' and on the other hand, sacrifice of lives is not only considered virtuous but is regarded as an integral part of the worship of religious pursuit. Just as in our courts, there are various types of crimes of different levels and thought is given to the motivation behind these crimes, similarly our mental sins are of different levels.

Our 'sins' can be divided into three types—

1. Physical 'sins' --

This includes stealing, bad companionship, fights etc. In the folds of these physical sins, first the mental thought arises and the body just

L 98.1

ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਮਨੋ-ਕਲਪਨਾ ਦਾ 'ਹਥਿਆਰ' ਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਮਾਨਸਿਕ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਗਿਣੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

2. ਮਾਨਸਿਕ ਪਾਪ—

ਇਹ ਪਾਪ ਸਾਡੇ ਮਨ ਦੇ ਬੀਮਾਰ ਹੋਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇ ਕਾਰਣ, ਨੀਵੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਤਾਂ 'ਮਨ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ 'ਸਜਾ' ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਨਿਆਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਮਾਨਸਿਕ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸਜਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ।

ਇਹ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ ਹਨ, ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਆਤਮਿਕ ਸਤਹਿ ਤੇ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 'ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀ' ਦਾ ਇਲਾਜ, ਮਾਨਸਿਕ ਸੁਧਾਰ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੁੜ ਕੇ ਉਹ ਪਾਪ ਨ ਕਰੇ। ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਨਸਿਕ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਤੇ ਪੱਕਾ ਇਲਾਜ, 'ਸਾਧ ਸੰਗਤ' ਦੇ 'ਹਸਪਤਾਲ' ਵਿਚ, ਬਾਣੀ ਤੇ 'ਨਾਮ ਅਉਖਧ' ਨਾਲ ਸਿਮਰਨ ਦੁਆਰਾ, ਸ਼ੀਘਰ ਤੇ ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਇਲਾਜ ਅਧੂਰੇ, ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੇ ਫੱਕਟ ਹਨ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਛੇਤੀ ਤੇ ਪੱਕੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਅਤੀ ਸੌਹਣੇ ਤੇ ਸੌਖੇ ਸਾਧਨ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ—

ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਮਨ ਮੇਰੇ
ਜਿਤੁ ਸਿਮਰਤ ਸਭਿ ਕਿਲਵਿਖ ਪਾਪ ਲਹਾਤੀ ॥ (ਪੰਨਾ-88)

ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਕੋਟਿ ਪਾਪ ਖੋਵੈ ॥ (ਪੰਨਾ-264)

ਕੋਟਿ ਅਪ੍ਰਾਧ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਮਿਟੈ ॥
ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਜਮ ਤੇ ਫੁਟੈ ॥ (ਪੰਨਾ-296)

ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪਾਪ ਗਵਾਵਣਾ ॥ (ਪੰਨਾ-652)

ਕੋਟਿ ਪਰਾਧ ਮਿਟੈ ਖਿਨ ਭੀਤਰਿ ਜਾਂ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਸਮਾਰੈ ॥ (ਪੰਨਾ-670)

ਨਾਮੁ ਲੈਤ ਕੋਟਿ ਅਧ ਨਾਸੇ ਭਗਤ ਬਾਛਹਿ ਸਭਿ ਪੂਰੀ ॥ (ਪੰਨਾ-672)

ਵਡੈ ਭਾਗਿ ਭੇਟੇ ਗੁਰਦੇਵਾ ॥
ਕੋਟਿ ਪਰਾਧ ਮਿਟੇ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ॥ (ਪੰਨਾ-683)

ਕੋਟਿ ਅਪ੍ਰਾਧੀ ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਉਧਰੈ ਜਮੁ ਤਾ ਕੈ ਨੇੜਿ ਨ ਆਵੈ ॥ (ਪੰਨਾ-748)

becomes the 'tool' of the mind's thought. In reality these can be considered to belong to the category of mental sins or vices.

2. Mental vices--

These vices sprout from low base inclinations of our mind's illness or its degradation. In this the culprit is the 'mind' but 'punishment' is given to the body. This worldly law which punishes the body for the sins of the mind is not appropriate.

These are mental illnesses and their treatment should be at the mental and spiritual level. The treatment of 'mental' illness should be carried out only with mental reform so that the same sin is not committed again. According to *gurmat* (Guru's teachings), the best and permanent treatment of mental reforms is in the 'hospital' of 'sadh Sangat' (sublime congregation) in which through Bani and the 'medicine of Naam' via simran (meditation), the cure takes place fast with certainty. All other treatments are incomplete, doubtful and useless.

Gurbani mentions (some) very beautiful and easy methods of quick and permanent treatment of our sins—

- 1 *Chant the Name of the Lord, Har, Har, O my mind; through it, all poverty, pain and hunger shall be removed.* (88)
- 2 *The Name of the Lord washes off millions of sins.* (264)
- 3 *Millions of sins are erased, in the Company of the Holy. By the Grace of the Saint, one escapes the Messenger of Death.* (296)
- 4 *In the congregation of the devotees, sins are eradicated.* (652)
- 5 *Millions of sins are eradicated in an instant when, as Gurmukh, one contemplates the Naam, the Name of the Lord.* (670)
- 6 *Remembering His Name, millions of sins are erased; all His devotees long for the dust of His feet.* (672)
- 7 *By great good fortune, one meets the Divine Guru. Millions of sins are erased by serving the Lord.* (683)
- 8 *Millions of sinners have been saved in the Saadh Sangat, the Company of the Holy; the Messenger of Death does not even approach them.* (748)

ਏਕੁ ਧਿਆਈਐ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ॥
ਪਾਪ ਬਿਨਾਸੇ ਨਾਮ ਕੈ ਰੰਗਿ ॥ (ਪੰਨਾ-900)

ਨਾਮੁ ਲੇਤ ਪਾਪੁ ਤਨ ਤੇ ਗਇਆ ॥ (ਪੰਨਾ-1142)

ਸੰਤ ਮੰਡਲ ਮਹਿ ਪਾਪ ਬਿਨਾਸਨੁ ॥ (ਪੰਨਾ-1146)

ਰਾਮਨਾਮ ਰਸਿ ਰਹੈ ਅਘਾਇ ॥
ਕੋਟ ਕੋਟੋਤਰ ਕੇ ਪਾਪ ਜਲ ਜਾਹਿ ॥ (ਪੰਨਾ-1175)

ਸਾਧੂ ਕੀ ਜਉ ਲੇਹਿ ਓਟ ॥
ਤੇਰੇ ਮਿਟਹਿ ਪਾਪ ਸਭ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ॥ (ਪੰਨਾ-1196)

ਕਟੇ ਪਾਪ ਅਸੰਖ ਨਾਵੈ ਇਕ ਕਣੀ ॥ (ਪੰਨਾ-1283)

ਸਭਿ ਕਹਹੁ ਮੁਖਹੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰੇ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰੇ
ਹਰਿ ਬੋਲਤ ਸਭਿ ਪਾਪ ਲਹੋਗੀਆ ॥ (ਪੰਨਾ-1313)

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਪਾਪਾਂ' ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਤਾੜਨਾ ਇਉਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ—

ਅਨਿਕ ਪੜਦੇ ਮਹਿ ਕਮਾਵੈ ਵਿਕਾਰ ॥
ਖਿਨ ਮਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਹਿ ਸੰਸਾਰ ॥ (ਪੰਨਾ-194)

ਜਿਸੁ ਪਾਸਿ ਲੁਕਾਇਦੜੋ ਸੋ ਵੇਖੀ ਸਾਥੈ ॥ (ਪੰਨਾ-461)

ਜਿਤੁ ਕੀਤਾ ਪਾਈਐ ਆਪਣਾ ਸਾ ਘਾਲ ਬੁਰੀ ਕਿਉ ਘਾਲੀਐ ॥
ਮੰਦਾ ਮੂਲਿ ਨ ਕੀਚਈ ਦੇ ਲੰਮੀ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲੀਐ ॥ (ਪੰਨਾ-474)

ਤੂੰ ਵਲਵੰਚ ਲੂਕਿ ਕਰਹਿ ਸਭ ਜਾਣੈ ਜਾਣੀ ਰਾਮ ॥
ਲੇਖਾ ਧਰਮ ਭਇਆ ਤਿਲ ਪੀੜੇ ਘਾਣੀ ਰਾਮ ॥ (ਪੰਨਾ-546)

ਨਾਨਕ ਅਉਗੁਣ ਜੇਤੜੇ ਤੇਤੇ ਗਲੀ ਜੰਜੀਰ ॥ (ਪੰਨਾ-595)

ਲੂਕ ਕਰਤ ਬਿਕਾਰ ਬਿਖੜੇ ਪ੍ਰਭ ਨੇਰਹੁ ਤੇ ਨੇਰਿਆ ॥ (ਪੰਨਾ-704)

ਜਾਨਿ ਬੂਝ ਕੈ ਬਾਵਰੇ ਤੇ ਕਾਜੁ ਬਿਗਾਰਿਓ ॥
ਪਾਪ ਕਰਤ ਸੁਕਚਿਓ ਨਹੀ ਨਹ ਗਰਬ ਨਿਵਾਰਿਓ ॥ (ਪੰਨਾ-727)

ਕਰਿ ਕਰਿ ਪਾਪ ਦਰਬੁ ਕੀਆ ਵਫਰਤਣ ਕੈ ਤਾਈ ॥
ਮਾਟੀ ਸਿਉ ਮਾਟੀ ਰਲੀ ਨਾਗਾ ਉਠਿ ਜਾਈ ॥ (ਪੰਨਾ-809)

1 Meditate on the One Lord in the Saadh Sangat, the Company of the Holy.
The sins are erased through the hue of the Naam (900)

2 Repeating the Naam, sin is banished from the body. (1142)

3 In the Realm of the Saints, sins are destroyed. (1146)

4 and you shall remain satisfied by the sublime essence of the Lord's Name.
The sins of millions upon millions of lifetimes shall be burnt away. (1175)

5 If you seek the Support of the Holy,
millions upon millions of your sins shall be totally erased. (1196)

6 Countless sins are erased, by even a tiny particle of the Lord's Name. (1283)

7 Let everyone chant together the Name of the Lord, Har, Har, Haray, Har, Har, Haray;
chanting Har, all sins are washed away. (1313)

We are given warning of avoiding these 'sins' in Gurbani as follows---

8 Hiding behind many screens, they commit acts of corruption,
but in an instant, they are revealed to all the world. (194)

9 And the One, from whom you hide these actions - He sees them, and is always with
you. (461)

10 Why do you do such evil deeds, that you shall have to suffer so?
Do not do any evil at all; look ahead to the future with foresight. (474)

11 You are practicing deception secretly, but the Lord, the Knower, knows all.
When the Righteous Judge of Dharma reads your account, you shall be squeezed like a
sesame seed in the oil-press. (546)

12 O Nanak, as many as are the sins one commits, so many are the chains around his
neck. (595)

13 Secretly, I commit hideous sins of corruption, even though God is the nearest of the
near. (704)

14 Know this well, O madman - you have ruined your affairs.
You did not restrain yourself from committing sins, and you did not eradicate your ego.
(727)

15 You commit sins again and again, to gather wealth to spend.
But your dust shall mix with dust; you shall arise and depart naked. 9809)

ਪਾਪ ਕਰੇਦੜ ਸਰਪਰ ਮੁਠੇ ॥ ਅਜਰਾਈਲਿ ਫੜੇ ਫੜਿ ਕੁਠੇ ॥
ਦੋਜਕਿ ਪਾਏ ਸਿਰਜਣਹਾਰੈ ਲੇਖਾ ਮੰਗੀ ਬਾਣੀਆ ॥ (ਪੰਨਾ-1019)

ਪਾਪੀ ਕਾ ਘਰੁ ਅਗਨੇ ਮਾਹਿ ॥
ਜਲਤ ਰਹੈ ਮਿਟਵੈ ਕਥ ਨਾਹਿ ॥ (ਪੰਨਾ-1165)

ਕਬੀਰ ਜੇਤੇ ਪਾਪ ਕੀਏ ਰਾਖੇ ਤਲੈ ਦੁਰਾਇ ॥
ਪਰਗਟ ਭਏ ਨਿਦਾਨ ਸਭ ਜਬ ਪੁਛੈ ਧਰਮਰਾਇ ॥ (ਪੰਨਾ-1370)

ਕਬੀਰ ਮਨੁ ਜਾਨੈ ਸਭ ਬਾਤ ਜਾਨਤ ਹੀ ਅਉਗਨੁ ਕਰੈ ॥
ਕਾਹੇ ਕੀ ਕੁਸਲਾਤ ਹਾਥਿ ਦੀਪੁ ਕੂਏ ਪਰੈ ॥ (ਪੰਨਾ-1376)

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੀ 'ਮੰਜ' ਵਿਚ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਕਵਾਉ ਦੁਆਰਾ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰਖਣ ਲਈ, ਅਤਿ ਹੀ ਸੂਖਮ, ਅਟੱਲ, ਪੂਰਨ ਨਿਯਮ ਬੱਧ ਅਸੂਲ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਇਲਾਹੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਵਿਚ 'ਰਜਾ', 'ਹੁਕਮ' ਜਾਂ 'ਭਾਣਾ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੁਕਮੈ ਅੰਦਰਿ ਸਭੁ ਕੋ ਬਾਹਰਿ ਹੁਕਮ ਨ ਕੋਇ ॥
ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੈ ਜੇ ਬੁਝੈ ਤ ਹਉਮੈ ਕਹੈ ਨ ਕੋਇ ॥ (ਪੰਨਾ-1)

ਇਹ ਇਲਾਹੀ ਹੁਕਮ ਅਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਤਨਾ ਪੂਰਨ, ਨੁਕਸਹੀਣ, ਅਭੁਲ, ਅਪਾਰ, ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੇ ਸੁਖਦਾਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕਦੇ ਤਰਮੀਮ ਅਥਵਾ ਬਦਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਜਾਪੀ। ਜਦ ਇਹ ਇਲਾਹੀ 'ਹੁਕਮ' (Divine will) ਇਤਨਾ ਮੁਕੰਮਲ, ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੇ ਸੁਖਦਾਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਅਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੁਖੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਰਖਣ ਲਈ, ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ 'ਸੁਰ' (intune) ਵਿਚ ਰੁੜੀ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਆਤਮਿਕ ਰੋ' ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਕੇ 'ਭਾਣੇ' ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ 'ਹੁਕਮ' ਹਰ ਇਕ ਜੀਵ ਦੇ 'ਨਾਲ' ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਹੁਕਮਿ ਰਜਾਈ ਚਲਣਾ ਨਾਨਕ ਲਿਖਿਆ ਨਾਲਿ ॥ (ਪੰਨਾ-1)

ਸਿਵਾਏ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੇ, ਬਾਕੀ ਸਭ ਜੂਨਾਂ ਇਸ 'ਨਾਲ' ਲਿਖੇ 'ਹੁਕਮ' ਦੇ ਸੁਰ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਨਸਾਨ, ਅਪਣੀ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਆਸਰੇ, ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਆਣਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਤੇ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਜਾਂ ਅਵੇਸਲਾ ਹੋ ਕੇ ਬੇਸੁਰਾ (out of tune) ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਨਸਾਨ ਹੀ ਇਕੋ ਜੂਨ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਬੁੱਧੀ ਤੇ ਹਉਮੈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦੁਖ ਤੇ ਕਲੇਸ਼ ਭੱਗਦਾ ਹੋਇਆ ਰਸਾਤਲ ਵਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਨਸਾਨ ਲਈ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ (serious tragedy) ਹੈ,

1 Those who committed sins are sure to be ruined. Azraa-eel, the Angel of Death, seizes and tortures them. They are consigned to hell by the Creator Lord, and the Accountant calls them to give their account. (1019)

2 The home of the sinner is on fire. It keeps burning, and the fire cannot be extinguished. (1165)

3 Kabeer, whatever sins the mortal has committed, he tries to keep hidden under cover. But in the end, they shall all be revealed, when the Righteous Judge of Dharma investigates. (1370)

4 Kabeer, the mortal knows everything, and knowing, he still makes mistakes. What good is a lamp in one's hand, if he falls into the well? (1376)

The Supreme Lord in His 'joyousness' created this world through His command and to keep it functioning, He made very subtle, eternal, perfect systematic principles or laws. These Divine rules are referred to in Gurbani as 'razaa', 'order', or 'Will' command'.

5 Everyone is subject to His Command; no one is beyond His Command. O Nanak, one who understands His Command, does not speak in ego. 1

This Divine command is in itself so perfect, faultless, unerring, boundless, beneficial and comfort-giving that the need to amend or change it has never been felt. As this 'Divine will' is so complete, beneficial and comfort-giving, human beings should flow wholly 'in tune' with this Divine Will to keep their lives peaceful and happy and subjecting themselves to the 'spiritual current' they should live according to 'His Will'. This 'command' is in fact written or inlaid in every living being.

6 O Nanak, it is written that you shall obey the Hukam of His Command, and walk in the Way of His Will. (1)

Except for human beings, all other creatures pass their lives in tune with the 'inlaid command'. But man, depending on his intellect, regards himself as clever and becoming ignorant or indifferent towards Divine command is now out of tune (with it). For this reason, he is the one and only one creature who, due to his intellect and egotism, experiencing every conceivable type of hardship and suffering is moving towards hell. This is a serious tragedy for man

ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਜੂਨਾਂ ਦਾ ਸਿਰ-ਤਾਜ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਬੇਅੰਤ ਬੁੱਧੀ ਤੇ ਸੋਚਣ-ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੁੰਦਿਆਂ, ਇਹੋ ਜੇਹੀ ਅਧੋਗਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੇ ਬੜਾ ਅਫਸੋਸ ਭੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ 'ਹਾਸਾ' ਭੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸ ਨਾਲ ਲਿਖੇ 'ਹੁਕਮ' ਤੋਂ ਬੇਸੂਰੇ ਹੋ ਕੇ ਹੀ, ਅਪਣੀ ਹਉਮੈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੰਜ ਚੋਰ—ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ ਤੇ ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਹੀ ਆਸ਼ਾ, ਮਨਸ਼ਾ ਤੇ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੇ ਨੀਵੇਂ ਖਿਆਲ ਉਪਜਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਰੇ ਨੀਵੇਂ ਕਰਮਾਂ ਤੇ 'ਪਾਪਾਂ' ਦੇ ਮੂਲ ਕਾਰਣ ਹਨ।

ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਤੇ ਅਸਲੀ ਕਾਰਣ, ਸਾਡਾ 'ਹੁਕਮ' ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਜਾਂ 'ਬੇਸੂਰੇ' ਹੋਣਾ ਹੀ ਹੈ। ਜਦ ਅਸੀਂ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦੇ 'ਸੂਰ' ਵਿਚ ਹੋਵਾਂਗੇ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਅਉਗੁਣ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦੇਵੀ ਗੁਣ ਹੀ ਉਪਜਣਗੇ ਤੇ ਸਹਿਜ-ਸੁਭਾਇ ਹੀ ਨੇਕੀ ਜਾਂ ਪੁੰਨ ਦੀ ਰੁਚੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ, ਹੁਕਮ ਤੋਂ 'ਬੇਸੂਰੇ' ਹੋਣਾ ਹੀ 'ਪਾਪ' ਹੈ ਤੇ 'ਸੂਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਪੁੰਨ' ਹੈ।

ਸੌ ਸਿਖੁ ਸਖਾ ਬੰਧਪੁ ਹੈ ਭਾਈ ਜਿ ਗੁਰ ਕੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚਿ ਆਵੈ ॥
 ਆਪਣੇ ਭਾਣੇ ਜੋ ਚਲੇ ਭਾਈ ਵਿਛੁੜਿ ਚੋਟਾ ਖਾਵੈ ॥ (ਪੰਨਾ-601)
 ਪਾਪੀ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਕੇ ਪਾਪ ਮਹਾਂ ਬਲੀ ਹੈ ॥ (ਪਾ: 10)

ਮਨੁੱਖ ਅਪਣੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚ ਨੀਵੀਂ ਰੁਚੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਕੇ 'ਪਾਪ' ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ, ਅਪਣਾ ਮਨ ਇੰਨਾਂ ਮਲੀਨ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੈਲੇ ਮਨ ਦੁਆਰਾ 'ਕਰਮ-ਬੱਧ' ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਮੱਲੋਂ ਮੱਲੀ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਪਾਪ' ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਆਖਰ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਅਤਿ ਦੀਰਘ ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਹੋ ਕੇ, ਉਸਦੇ ਤਨ, ਮਨ ਅਤੇ ਅੰਤਿਸ਼ਕਰਨ ਵਿਚ ਧੱਸ-ਵੱਸ-ਰਸ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਅਪਣੇ ਆਪ ਰਸਾਤਲ ਵੱਲ ਰੁੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਪਣੀ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਇਲਾਹੀ ਹੁਕਮ ਬੁੱਝਕੇ, ਭਾਣੇ ਵਿਚ 'ਸੂਰ' ਹੋ ਕੇ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਸਦਾ ਲਈ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤੇ 'ਲੋਕ ਸੁਖੀ' ਤੇ 'ਪ੍ਰਲੋਕ ਸੁਹੇਲੇ' ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਪਰ ਇਲਾਹੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬੁੱਝਣ ਲਈ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚ ਚਲਣ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸਤਸੰਗ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੁਆਰਾ, ਨਾਮ-ਸਿਮਰਨ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

3, ਆਤਮਿਕ ਪਾਪ—

ਭਾਣੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਭਗਤ, ਸਾਧ, ਸੰਤ, ਗੁਰਮੁਖ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ

because despite being sovereign among all creatures and possessing limitless intelligence and thinking power, he is heading for such a great downfall. This (situation) is very regrettable and 'laughable' too.

In actual fact becoming out of tune with the 'Divine will', becoming subordinate to egotism, becoming victims of the five thieves – lust, anger, greed, attachment and egotism - low base thoughts of intents, yearnings and desires sprout – which are the root causes of all base actions and 'sins'.

This means that the original and real cause of our vices is our becoming defiant (meaning turning away) and getting out of tune with the (divine) 'command'. When we are 'in tune' with the Divine command, then vices will not take place and only Divine virtues will grow in us and automatically we will have good and virtuous inclination. In other words being 'out of tune' with the command is to be in 'sin' while remaining 'in tune' is to be 'virtuous'.

- 1 *He alone is a Sikh, a friend, a relative and a sibling, who walks in the Way of the Guru's Will. One who walks according to his own will, O Siblings of Destiny, suffers separation from the Lord, and shall be punished. (601)*
- 2 *The ultimate weapon that will destroy a sinner is sin itself. Pat 10)*

Man following the dictates of his mind, gets influenced by the base inclination and indulging in 'vices', defiles his mind so much that through it he becomes 'action-bound' and 'vices' take place inevitably and finally his sinful inclination becomes so serious and grave, that it penetrates, infiltrates, permeates his body, mind and subconsciousness and he gets carried away towards hell thus becoming the cause of his own destruction.

For this reason, living by discovering Divine command and becoming 'in tune' with it, we can always avoid sins and make 'this world' and 'the next' peaceful and beautiful.

But to discover Divine command and to live according to it, there is the need, through the assistance of satsangat (true congregation) to practice Naam-simran (meditation of the Name) with the guidance of Gurbani.

3 Spiritual sins ---

Devotees, ascetics, saints, the guru-oriented who live according to Divine will

ਵਿਰਲੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਇਹ ਅਤਿ ਹੀ ਪਿਆਰੇ ਹੋਣ ਕਾਰਣ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਦਾ ਹੀ ਪੈਜ ਰਖਦਾ ਤੇ 'ਰੱਛਾ' ਕਰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ ।

ਹਰਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਭਗਤ ਉਪਾਇਆ ਪੈਜ ਰਖਦਾ ਆਇਆ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥ (ਪੰਨਾ-451)

ਸੰਤਨ ਦੁਖ ਪਾਏ ਤੇ ਦੁਖੀ ॥

ਸੁਖ ਪਾਏ ਸਾਧਨ ਕੇ ਸੁਖੀ ॥ (ਚੌਪਈ ਪਾ-10)

ਜਦ ਕੋਈ ਭੁਲੜ ਮਨਮੁਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਦੁਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਹਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ—

ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਹਿ ਦੁਸਟੁ ਦੈਤੁ ਚਿੜਾਇਆ ॥ (ਪੰਨਾ-1133)

ਜਿਨਿ ਜਿਨਿ ਕਰੀ ਅਵਗਿਆ ਜਨ ਕੀ ਤੇ ਤੈਂ ਦੀਏ ਰੁੜਾਈ ॥ (ਪੰਨਾ-1235)

ਜੋ ਨਿੰਦਾ ਦੁਸਟ ਕਰਹਿ ਭਗਤਾ ਕੀ ਹਰਨਾਖਸ ਜਿਉ ਪਚਿ ਜਾਵੈਗੋ ॥ (ਪੰਨਾ-13. 9)

ਇਹਨਾਂ ਨਿੰਦਕਾਂ-ਦੋਖੀਆਂ ਦੀ ਸਜਾ, ਤ੍ਰੈ-ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ (Law of Karma) ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਆਪ ਭੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਬਗੈਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਹੋਰ ਕੋਈ 'ਦੋਈ' ਨਹੀਂ ਹੈ । ਸਿਰਫ ਉਹ ਹੀ ਮਾਫ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ।

ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਮਹਾ ਹਤਿਆਰਾ ॥

ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਪਰਮੇਸੁਰਿ ਮਾਰਾ ॥

ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕਉ ਅਵਰੁ ਨ ਰਾਖਨਹਾਰੁ ॥

ਨਾਨਕ ਸੰਤ ਭਾਵੈ ਤਾ ਲਏ ਉਬਾਰਿ ॥ (ਪੰਨਾ-280)

ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ 'ਆਤਮਿਕ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ' ਬਚ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਕ ਹੋਰ ਆਤਮਿਕ ਪਾਪ ਹੈ ਜੋ ਅਗਿਆਨਤਾ ਕਾਰਣ, ਅਸੀਂ ਸਹਿਜ-ਸੁਭਾਇ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ । 'ਆਤਮਾ' ਨੂੰ ਉਪਰ ਉਠਣ ਅਥਵਾ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ (Chance) ਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹੋ ਜੇਹਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਨੀ (Opposition to the Aspiring Soul) ਦੀਰਘ ਆਤਮਿਕ ਪਾਪ ਹੈ ।

ਕਾਇਨਾਤ ਵਿਚ ਹਰ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਅੰਦਰ 'ਵਿਕਾਸ' ਹੋਣ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਰੁਚੀ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਹੈ । ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀ ਆਤਮਾ ਵੀ 'ਵਿਕਸਿਤ' ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਅਪਣੇ ਕੇਂਦਰ

are rare and because they are very dear to the Timeless Being, He always preserves their honour and 'protects' them.

1 *In each and every age, He creates His devotees and preserves their honor, O Lord King. (451)*

2 *When the holy people are in distress, He is pained. When they are in comfort, He is pleased. (Chaupai P10)*

When some forgetful self-willed person slanders these great souls, then the Timeless Being experiences pain and this is what happens to the slanderers---

3 *The wicked demon slandered the Saint, and stirred up trouble. 1133*

4 *Whoever is disrespectful to the humble servant of the Lord, shall be swept away and destroyed. (1235)*

5 *Those wicked enemies who slander the devotees are destroyed, like Harnaakhash. (1309)*

The punishment of these slanderers-ill disposed people is given by the Timeless Being Himself in addition to that given under laws of trigun or Karmic law. Other than those great souls who were slandered, there is no other 'recourse' for the slanderers (to be pardoned). Only they can pardon them.

6 *The slanderer of the Saint is a brutal butcher.*

The slanderer of the Saint is cursed by the Transcendent Lord.....

The slanderer of the Saint cannot be saved by anyone else.

O Nanak, if it pleases the Saint, then even he may be saved. (280)

For this reason we should pay special attention to remain safe from committing 'spiritual sins'.

Besides this, there is another spiritual sin which we spontaneously commit because of our ignorance. It is by chance that the 'soul' gets the opportunity to rise up or develop and whenever this chance comes, then opposition to the aspiring soul is a grave spiritual sin.

In the universe everything has the natural tendency or law within it to 'develop'. Similarly our soul also wishes to 'develop' and is being attracted to its 'centre', the Timeless Being.

'ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ' ਵਲ ਖਿੱਚੀਂਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਦ ਇਹ ਜੋਹੀ 'ਸੂਰਤ' ਜਾਂ ਆਤਮਾ ਆਪਣੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੋਈ ਉਦਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣ ਤੇ ਭੁਲੜ ਲੋਕ, ਵਿਰੋਧ ਨਾਲ ਦਬਾਉਣਾ ਜਾਂ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨਾ ਲੋੜਦੇ ਹਨ, ਤੇ ਉਸ ਰੂਹ ਦੇ ਵਧਣ, ਫੁਲਣ ਤੇ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਣ ਵਿਚ ਰੋੜੇ ਅਟਕਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਅਖੌਤੀ ਸਾਧ, ਸੰਤ, ਗੁਰੂ ਭੀ, ਭੋਲੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲੇਖੇ (misguide) ਤੇ ਭੰਬਲ-ਭੂਸਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਜਗਿਆਸੂਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੀ ਅਸੀਂ ਆਤਮਿਕ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਤੇ ਇਹ ਭੀ ਦੀਰਘ ਆਤਮਿਕ ਪਾਪ ਹਨ।

ਮਾਨਵਤਾ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮਸਿਆਵਾਂ, ਮਨੁੱਖ ਵਲੋਂ ਅਟੱਲ ਰੱਬੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਥਵਾ 'ਹੁਕਮ' ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੋਂ ਉਪਜਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕੁਰਾਰੇ ਪੈ ਜਾਣ ਦੀ ਪਰਵਿਰਤੀ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਬੀ ਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ 'ਆਦਰਸ਼ਕ ਮਨੁੱਖ' ਬਣਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆਂ ਰਖਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਨੀਵੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਤੋਂ ਉਪਜੇ 'ਪਾਪ' ਮਾਇਆ ਦੇ ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵੇ ਵਿਚ 'ਹਉਮੈ' ਤੇ 'ਮੈਂ-ਮੇਰੀ' ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਜਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹਨ।

ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣ ਇਹ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ 'ਅਧਿਆਤਮਿਕ' ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ 'ਪਦਾਰਥਿਕ' ਹਾਂ।

ਦੀਰਘਾ, ਦਵੈਤ ਨਫਰਤ ਅਤੇ ਨਿਜ-ਸੁਆਰਥ ਹੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਅਨੰਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆਂ ਰਖਦੇ ਹਨ।

ਮਨੁੱਖ, ਖਸ਼ੀ, ਸ਼ਾਂਤੀ, ਖੇੜੇ, ਰਸ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੁੱਖ-ਸੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਤਮਿਕ ਵਿਰਸੇ ਤੋਂ ਅਗਿਆਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਲਾਹੀ ਪਿਆਰ ਮਈ 'ਜੀਵਨ-ਰੋਂ' ਤੋਂ ਟੁਟ ਕੇ, ਪ੍ਰੀਤ-ਪਿਆਰ-ਰਸ-ਚਾਉ ਦੀਆਂ ਰੱਬੀ ਦਾਤਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ 'ਸਾਧ ਸੰਗਤ' ਅਤੇ 'ਨਾਮ-ਸਿਮਰਨ' ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੀਆਂ ਬਿਰਤੀਆਂ ਉਚੀਆਂ ਉੱਚ ਕੇ ਦੈਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤੇ 'ਆਤਮਿਕ ਛੋਹ' ਦੁਆਰਾ ਸੂਖਮ ਤੇ ਪ੍ਰਬਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਅਥਵਾ 'ਸਾਡਾ ਆਪ' ਇਲਾਹੀ ਸੁਖ, ਪ੍ਰੇਮ, ਪਿਆਰ, ਰਸ, ਚਾਓ ਵਾਲਾ ਇਲਾਹੀ 'ਜੀਵਨ-ਰੋਂ' ਦੇ 'ਵਹਾਉ' ਲਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡਾ ਤਨ, ਮਨ, ਹਿਰਦਾ ਸਾਰੇ 'ਦੈਵੀ-ਗੁਣਾਂ' ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ 'ਸਾਧਨ' ਬਣ ਜਾਣਗੇ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਇਹ ਹੀ 'ਪੁੰਨ' ਹੈ—

ਕਲਿ ਮਹਿ ਏਹੋ ਪੁੰਨੁ ਗੁਣ ਗੋਵਿੰਦ ਗਾਹਿ ॥

(ਪੰਨਾ-962)

When such 'consciousness' or soul makes an effort for its evolution, the ignorant and forgetful people find it necessary to oppose and suppress or blame it and thus they create obstacles in the development, expansion and evolution of it. In this way, many so-called sadhus, saints, even gurus misguiding and confusing simple people, destroy the lives of truth-seekers. In this way too, we become guilty of spiritual sins and these are also serious spiritual sins.

All the problems of humanity emerge because of man's violation of the eternal Divine laws or 'Divine will' and man's inclination to take the wrong path is indeed keeping him deprived from becoming an 'ideal man' according to Divine intention.

Sins arising from all these base inclinations in the illusion of materialism are the reflection or manifestation of 'egotism' and 'me-mineness'.

The main reason for turmoil in this world is that we are more materialistic than Godly.

Jealousy, prejudices, hatred and selfishness are keeping society deprived of peace and 'bliss'.

Without happiness, peace, delight, enjoyment and love, man is living a dry insipid life because he is unconscious of his spiritual heritage and isolated from the Divine love like 'life-current', remains deprived of Divine gifts of love-affection-relish-joy.

As our thoughts rise and become Divine through 'sadh Sangat' (sublime company) and 'meditation of Naam' and through 'spiritual touch' become subtle and powerful, we or our 'self' will become the channel for the 'flow' of Divine 'life-current' with Divine peace, love, affection, relish and joy. In this way our body, mind, heart will become the 'means' for illuminating and manifesting all 'Divine-merits'.

According to Gurbani this indeed is a 'virtue' in Kaljug (Dark age)---

1 This is the only act of goodness in this Dark Age of Kali Yuga, to sing the Glorious Praises of the Lord of the Universe. (962)

ਸਾਡੇ ਤਨ-ਮਨ-ਹਿਰਦੇ ਨੂੰ 'ਆਤਮ-ਪ੍ਰਾਇਣ' ਕਰਕੇ ਨਾਮ ਦੀ ਰੰਗਣ ਚਾੜਨੀ ਇਲਾਹੀ 'ਰਜਾ' ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਇਕ ਜੀਵ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ ਹੈ।

ਜਦ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸਰੀਰਕ ਰੋਗ ਲਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਓਹੜ-ਪੋਹੜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਾਂ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਭਜਦੇ ਹਾਂ। ਡਾਕਟਰ ਸਾਡੇ ਰੋਗ ਦੀ ਜਾਂਚ (diagnosis) ਕਰਕੇ ਬਿਮਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕਾਰਣ (causation) ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਕਈ ਵਾਰੀ ਤਪਾਇਕ, ਕੈਂਸਰ, ਕੋਹੜ ਆਦਿ ਮੌਹਾਲਕ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਅਤੇ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਮਾੜੀ-ਮੌਟੀ ਤਕਲੀਫ ਨੂੰ ਮੱਲ-ਦੱਲ ਕੇ ਸਹਾਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਜਾਂ ਨੀਮ-ਹਕੀਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਜ ਕਰਾ ਕੇ ਡੰਗ ਟਪਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਜੇ-ਸਹਿਜੇ, ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ, ਇਹ ਰੋਗ ਦੀਰਘ (serious) ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਅਪਣੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਣ, ਅਪਣੇ ਸਰੀਰਕ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ, ਖਤਰਨਾਕ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਪਣੀ ਹੀ ਬੇ-ਪ੍ਰਵਾਹੀ ਕਾਰਣ ਅਤਿਅੰਤ ਦੁਖ-ਕਲੋਸ਼ ਭੋਗਦੇ ਹਾਂ।

ਐਨ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀ 'ਮਾਨਸਿਕ' ਹਾਲਤ ਹੈ—

ਸਾਡੀਆਂ ਨੀਵੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਨੀਵੇਂ ਅਤੇ ਭੈੜੇ ਕਰਮ ਜਾਂ ਪਾਪ ਉਪਜਦੇ ਹਨ। ਬਾਹਰਲੀ ਕ੍ਰਮਗਤ ਦਾ ਅਸਰ ਅਤੇ ਅੰਤਿਸ਼ਕਰਨ ਦੀ ਰੰਗਤ ਦੀ 'ਹਵਾੜ' ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਨੀਵੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਉਪਜਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਨੀਵੇਂ ਕਰਮ ਅਤੇ ਖਿਆਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਅੰਤਿਸ਼ਕਰਨ ਦੀ ਰੰਗਤ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਮਾਨਸਿਕ 'ਰੰਗਤ' ਜਾਂ ਹਵਾੜ ਜਾਂ ਨੀਵੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਢ-ਕਾਰਣ ਸਾਡੀ 'ਹਉਮੈ' ਹੀ ਹੈ।

ਮਾਇਆ ਦੇ ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵੇ ਦੇ ਹਨੇਰ ਵਿਚੋਂ ਹੀ 'ਹਉਮੈ' ਉਪਜਦੀ ਅਤੇ ਪਲਦੀ ਹੈ।

ਮਾਇਆ ਦੇ ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵੇ ਦੇ 'ਹਨੇਰ' ਵਿਚ ਹੀ ਨੀਵੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਉਪਜਦੀਆਂ ਤੇ ਪਰਵਿਰਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ 'ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ' ਜਾਂ 'ਭੁਲ' ਤੋਂ ਹੀ ਮਾਇਆ ਦਾ ਭਰਮ ਉਪਜਦਾ ਹੈ।

ਜਿਥੇ ਇਲਾਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ ਉਥੇ ਮਾਇਕੀ 'ਭਰਮ ਦਾ ਹਨੇਰ' ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ।

'ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਅਤੇ 'ਹਨੇਰ' ਇਕੋ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

ਹਨੇਰ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ 'ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜਾਂ 'ਅਣਹੋਂਦ' ਦਾ ਹੀ ਨਾਮ ਹੈ।

ਜਬ ਹਮ ਹੋਤੇ ਤਬ ਤੂ ਨਾਹੀ ਅਬ ਤੂਹੀ ਮੈ ਨਾਹੀ ॥ (ਪੰਨਾ-657)

ਉਪਰਲੀ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ 'ਭੁਲ' ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਾਡੇ

Making our body-mind-heart 'soul-subordinate' and mounting on it the hue of Naam, is according to 'Divine will' and is the pledge and action of every man.

When we contact some bodily illness, we try to get some help or run to a doctor. The doctor diagnoses the illness, finds its cause and then he carries out the treatment.

But many a time we do not feel and do not know of deadly diseases like tuberculosis, cancer, leprosy etc and thinking them ordinary and simple, we ignore them and bear them or we pass time by getting treatment from quacks. The result is that gradually with time these diseases become serious. In this way because of our carelessness, the diseases advance, become dangerous and due to our own indifference, we experience extreme pain-suffering.

Our 'mental' condition is exactly like this---

Bad actions or sins well-up from our base inclinations. Base inclinations sprout from the 'steam' of the influence of external bad company and the colouring of our subconsciousness.

The colouring of the subconsciousness indeed takes place according to the previous base actions and thoughts.

Mental 'colouring' or steam or base inclinations are said to be mental illnesses indeed.

In fact 'egotism' sprouts and gets nurtured in the darkness of the illusion of maya (materialism).

It is indeed in the darkness of the illusion of maya that base inclinations emerge and enter (our mind).

The illusion of maya sprouts from the 'absence' of the Timeless Being or 'forgetting' Him.

Where there is Divine illumination, the materialistic 'darkness of illusion' cannot stay.

'Illumination' and 'darkness' cannot take place at the same time.

'Darkness' indeed is the name for the 'absence' or 'non-existence' of illumination.

- 1 When I am in my ego, then You are not with me. Now that You are with me, there is no egotism within me. (657)

From the above discussion it is clear that 'forgetting' the Timeless Being is

ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਕਾਰਣ ਹੈ ।

ਪਰਮੇਸਰ ਤੇ ਭੁਲਿਆਂ ਵਿਆਪਨਿ ਸਭੇ ਰੋਗ ॥

ਵੇਮੁਖ ਹੋਏ ਰਾਮ ਤੇ ਲਗਨਿ ਜਨਮ ਵਿਜੋਗ ॥ (ਪੰਨਾ-135)

ਜਦ ਸਾਡਾ ਮਨ 'ਬੀਮਾਰ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਅਸਰ ਸਰੀਰ ਉਤੇ ਪੈਣਾ ਅਵੱਸ਼ ਹੈ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦੀਰਘ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਕਾਰਣ, ਸਾਡੇ 'ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ' ਹੀ ਹਨ ।

ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਲਫਜ਼ 'ਰੋਗ' ਦੇ ਮੁਹਰੇ 'ਸਭੇ' ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਲਾ ਕੇ ਇਹ ਗੱਲ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਾਈ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸਰ ਨੂੰ ਭੁੱਲਣ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ ਲਗਦੇ ਹਨ ।

ਬੀਮਾਰ ਮਨ ਵਿਚੋਂ ਮੈਲੀਆਂ ਤੇ ਨੀਵੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਉਪਜਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਮਾੜੇ ਖਿਆਲਾਂ ਤੋਂ ਮਾੜੇ ਕਰਮ ਜਾਂ ਪਾਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ।

ਨੀਵੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਤੋਂ ਮਾੜੇ ਖਿਆਲ ਉਪਜਦੇ ਹਨ ।

'ਜੋ ਮੈ ਕੀਆ ਸੋ ਮੈ ਪਾਇਆ' ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਅਸੂਲ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾੜੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਦੁਖ, ਕਲੋਸ਼ ਆਦਿ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਅਸੀਂ ਜਮਾਂ ਦੇ ਵਸ ਪੈਂਦੇ ਹਾਂ ।

ਦੂਜੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ—

ਮਾੜੇ ਖਿਆਲ

ਨੀਵੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ

ਮੈਲਾ ਮਨ

ਮੈਲਾ ਅੰਤਿਸ਼ਕਰਨ

ਮਾੜੇ ਕਰਮ

ਪਾਪ

ਜਮ-ਜੋਵੜੀ

ਜਮਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ

ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ

ਸਰੀਰਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ

ਦੁਖ-ਕਲੋਸ਼

ਨਰਕ

ਆਦਿ ਹਾਲਤਾਂ, ਤ੍ਰੈ-ਗੁਣੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਗੰਧਲੀ ਤੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਮਾਨਸਿਕ ਰੰਗਤ ਅਥਵਾ

is indeed the original cause of our mental illnesses .

1 Forgetting the Transcendent Lord, all sorts of illnesses are contracted. Those who turn their backs on the Lord shall be separated from Him and consigned to reincarnation, over and over again. 135

When our mind is 'sick', inevitably the body will experience its effect. Thus the original cause of most of the serious illnesses is our 'mental illness'.

This is why Guru Baba Ji putting 'all' as adjective in front of the word 'Illness' has ingrained in us that it is by forgetting the Supreme Lord that all physical and mental illnesses are contacted.

From the sick mind originate filthy and base inclinations.

From bad thoughts occur bad actions or sins.

From base inclinations sprout bad thoughts.

According to the Divine principle of 'whatever I did, for that I have suffered' we experience the result of bad actions such as pain, suffering etc and it is according to our sins that we fall under the control of yamas (couriers of death).

In other words our---

Bad thoughts

Base inclinations

Defiled mind

Defiled subconsciousness

Bad actions

Sins

Noose of yamas

Punishment by yamas

Mental illnesses

Physical illnesses

Pain-suffering

Hell

etc (and other such) conditions sprout from the filth of the triguni (three-phased) realm and poisonous

ਹਵਾੜ (vicious circle) ਤੋਂ ਹੀ ਉਪਜਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਕਾਰਣ (root cause) ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ 'ਭੁਲਣਾ' ਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਭੁੱਲ ਵਿਚੋਂ ਹੀ 'ਹਉਮੈ' ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਉਮੈ ਦੇ ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵੇ ਦੇ ਹਨੇਰ (Darkness of Illusive Ego) ਵਿਚ ਹੀ ਇਹ ਸਾਰਾ ਤ੍ਰੈ-ਗੁਣੀ ਮਾਇਕੀ 'ਚੱਕਰ' ਉਪਜਦਾ, ਪਲਦਾ ਅਤੇ ਵਰਤਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਹਨੇਰ ਕੱਠੜੀ ਜਾਂ ਗੁਫਾ ਵਿਚ ਸੱਪ, ਠੂੰਹੋ, ਮੱਛਰ ਆਦਿ ਉਪਜਦੇ, ਪਲਦੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਦੁਖੁ ਤਦੇ ਜਾ ਵਿਸਰਿ ਜਾਵੈ ॥

ਭੁਖ ਵਿਆਪੇ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਧਾਵੈ ॥

(ਪੰਨਾ-98)

ਤੂੰ ਵਿਸਰਹਿ ਤਾਂ ਸਭੁ ਕੇ ਲਾਗੂ ਚੀਤਿ ਆਵਹਿ ਤਾਂ ਸੇਵਾ ॥ (ਪੰਨਾ-383)

ਇਸ ਜਮਾਨੇ ਵਿਚ, ਸਾਡੇ ਮਨ ਬਹੁਤ ਰੋਗੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਸਰੀਰਕ ਰੋਗ ਭੀ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਬੇਅੰਤ ਨੁਸਖੇ, ਟੀਕੇ, ਦਵਾਈਆਂ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਡਾਕਟਰ, ਹਕੀਮ, ਹਸਪਤਾਲ ਭੀ ਬੇਅੰਤ ਵੱਧ ਗਏ ਹਨ। ਏਥੋਂ ਤਾਈਂ ਕਿ ਹਰ ਇਕ ਬੀਮਾਰੀ ਦੇ ਖਾਸ ਡਾਕਟਰ (specialist) ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਭੀ ਇਤਨੇ ਚੌਕੰਨੇ (alert) ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾੜਾ ਜਿਹਾ ਦਰਦ ਜਾਂ ਬੁਖਾਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਝੱਟ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਭਜਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਟੀਕਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਟੀਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੋਲੀਆਂ ਭੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਂਦਿਆਂ ਅੱਕ ਜਾਈਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਜੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਇਲਾਮਤ ਘਟਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹੋਰ ਇਲਾਮਤਾਂ (side effect) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇਉਂ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਚੱਕਰ (vicious circle) ਚਲਦਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਤਾਈਂ ਮੌਤ ਸਾਡਾ ਫੁਟਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਾਉਂਦੀ।

ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ—

ਜੋ ਜੋ ਦੀਸੈ ਸੋ ਸੋ ਰੋਗੀ ॥

ਰੋਗ ਰਹਿਤ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੋਗੀ ॥

(ਪੰਨਾ-1140)

ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਸਰੀਰਕ ਰੋਗ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆ ਭੀ ਹੈ ਤਾਂ 'ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ' ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਇਹ ਇਕ ਦੀਰਘ ਸਮਸਿਆ (serious problem) ਹੈ ਕਿ ਬਾਵਜੂਦ ਚਿਕਿਤਸਾ

mental colouring or vicious circle the root cause of which is indeed 'forgetting' the Supreme Lord.

It is in fact from this forgetting that 'egotism' sprouts and in the darkness of its illusion, the whole triguni (three-phased) materialistic 'circle' grows, gets nurtured and becomes active just as in a dark room or cave snakes, scorpions, mosquitoes etc emerge, grow and become active.

1 They forget the Lord, and they suffer in pain.
Afflicted with hunger, they run around in all directions. 98

2 If I forget You, then everyone becomes my enemy. When You come to mind, then they serve me. 385

In this age, our minds have become very sick as a result of which our bodily illnesses too have increased and for the treatment of these illnesses many prescriptions, injections, medicines are in vogue and together with this, doctors, physicians practicing unani system of medicine, hospitals have increased too. The situation is such that there are now specialist doctors for every type of illness.

We too have become so alert that with a little pain or fever, we run to the doctor at once and request him to administer the best injection. Together with the injection, pills are also given taking which we become bored. With these injections and pills, if on one hand, one side effect reduces, on the other hand, other side effects begin or we have to undergo surgery.

Thus the vicious circle of illnesses in our bodies continues until death liberates us from it.

That is why Guru Baba Ji has proclaimed---

3 Whoever I see is diseased.
Only my True Guru, the True Yogi, is free of disease. 1140

because even if someone is safe from bodily illness, mental illnesses are suffered by all.

This is a serious problem that despite so much progress in medical science

ਵਿਗਿਆਨ (Medical Science) ਦੀ ਇਤਨੀ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਇਲਾਜ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ, ਸਾਡੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਪੱਧਰ, ਪਿਛਲੇ ਜਮਾਨੇ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਗਿਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਬੜੀ ਡੂੰਘੀ ਅਤੇ ਦੀਰਘ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਘੋਖ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪੁਰਾਣੇ ਜਮਾਨੇ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਿੱਧੇ-ਸਾਦੇ, ਭੱਲੇ-ਭਾਲੇ, ਦੇਵੀ ਰੁਚੀਆਂ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਨਿਰਮਲ, ਨਿਰਛੱਲ, ਨਰੋਏ, ਸੇਵਾ ਭਾਵ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨੀ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕੁਦਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਦਾ ਅਤੇ ਨਿਰਛਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਰੋਗ ਘਟ ਹੀ ਲਗਦੇ ਸਨ।

ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਗਈ, ਸਾਡੀ ਸਭਿਅਤਾ (civilization) ਵਿਚ ਪਰੀਵਰਤਨ ਆਉਂਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਡੇ—

ਖਿਆਲ
ਸੋਚਣੀ
ਚਿੰਤਨ
ਰੁਚੀਆਂ
ਰੀਝਾਂ
ਗਿਆਨ
ਕਰਮ
ਧਰਮ
ਕਹਿਣੀ
ਰਹਿਣੀ-ਬਹਿਣੀ

ਆਦਿ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਵਿਚ ਕਰਾਂਤੀ ਆਉਂਦੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਹਉਮੈ ਦੇ ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵੇ ਦੇ 'ਹਨੇਰ' ਦੁਆਰਾ ਜੀਵਨ ਦਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ—

ਖੁਦਗਰਜੀ
ਤਿਕੁਸ਼ਨਾ
ਕਾਮ
ਕ੍ਰੋਧ
ਲੋਭ
ਮੋਹ
ਹੰਕਾਰ
ਈਰਖਾ

and limitless methods of treatment, the level of our overall health has declined compared to earlier times. It is necessary to probe and discuss this topic seriously and in depth.

In older times people were simple, innocent with Divine inclinations. Their minds were pure, honest, strong, service-oriented and with faith-filled desire and they lived their lives according to nature with simplicity and sincerity as a result of which mental and physical diseases did not trouble them much.

As educational and scientific progress continued, so also changes occurred in our civilization and together with this in our own---

Thoughts
Thinking
Resolve
Inclinations
Knowledge
Actions
Religion
Mode of speaking
Way of living

Revolution took place in every aspect of life and through the 'darkness' of the illusion of our egotism, knowledge and norms of life began to change as well.

As a result ---

Selfishness
Desires
Lust
Anger
Greed
Attachment
Egotism
Jealousy

ਦਵੈਤ
ਵੈਰ
ਵਿਰੋਧ
ਝਗੜੇ
ਲੜਾਈਆਂ

ਆਦਿ, ਨੀਵੇ ਮਾਇਕੀ ਅਉਗੁਣ ਵੱਧਦੇ ਗਏ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ 'ਰੋਗੀ' ਹੁੰਦੇ ਗਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ 'ਦੈਵੀ ਗੁਣ' ਘੱਟਦੇ ਗਏ ਅਤੇ 'ਅਸੁਰੀ ਅਉਗੁਣ' ਵੱਧਦੇ ਤੇ ਤੀਬਰ ਹੁੰਦੇ ਗਏ। ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਸਾਡਾ ਮਨ, ਬੁੱਧੀ, ਚਿਤ, ਅੰਤਿਸ਼ਕਰਨ ਆਦਿ ਮੈਲੇ, ਗੰਧਲੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਖੁਦਗਰਜ਼ੀ, ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ, ਹੰਕਾਰ, ਈਰਖਾ, ਦਵੈਤ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ (corrupt) ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ ਦਾ ਅਸਰ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਅਵੱਸ਼ ਪੈਣਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਸਰੀਰ ਦੇ ਰੋਗ ਭੀ ਵੱਧਦੇ ਗਏ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮੈਲੇ ਅਤੇ ਰੋਗੀ ਮਨ ਵਿਚੋਂ ਨੀਵੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਤੇ ਨੀਵੇਂ ਕਰਮ ਹੀ ਉਪਜਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਖੁਦਗਰਜ਼ੀ, ਵੈਰ-ਵਿਰੋਧ, ਈਰਖਾ-ਦਵੈਤ, ਲੁੱਟ-ਖਸ਼ੂਟ, ਖੋਹਾ-ਖਾਈ ਅਤੇ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧੱਖਾ ਬੇਈਮਾਨੀ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਹਰ ਪਾਸੇ ਬੋਲ-ਬਾਲਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਮੁੱਚੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੇ ਰਗੋ-ਰੋਜ਼ੇ ਵਿਚ ਮਾਨਸਿਕ ਗਿਲਾਨੀ ਦਾ 'ਜ਼ਹਿਰ' (vicious poison of corruption) ਧੱਸ, ਵੱਸ, ਰਸ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 'ਛੂਤ' ਦੀ ਮਾਰੂ ਬੀਮਾਰੀ (mortal epidemic) ਫੈਲ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਝਗੜੇ, ਲੜਾਈਆਂ, ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਵੱਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਮਾਨਸਿਕ ਗਿਲਾਨੀ ਦੀ 'ਬਦਬੋ' ਜਾਂ 'ਹਵਾੜ' ਸਾਡੇ—

ਹਿਰਦਿਆਂ
ਮਨਾਂ
ਅੰਤਿਸ਼ਕਰਨ
ਭਾਈਚਾਰੇ
ਕੌਮਾਂ
ਦੇਸ਼ਾਂ
ਮਜ਼ਹਬਾਂ
ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ
ਮਹਿਕਮਿਆਂ
ਸਰਕਾਰਾਂ
ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ
ਵਿਸ਼ਵ

Duality
Enmity
Opposition
Quarrels
Fights

and base materialistic demerits increased in our lives and from the view point of mental and physical condition we became 'sickly'. In this way 'Divine merits' decreased in us and 'develish merits' increased and became intense. As a result our mind, intellect, mental faculties, subconsciousness etc have become defiled and filthy and with selfishness, desires, egotism, jealousy, duality etc our lives became corrupt. The effect of this mental illness experienced by our bodies inevitably resulted in the increase of the illnesses of the body. The proof of this is being manifested right in front of our eyes.

Base inclinations and base actions sprout from such filthy and sick minds as a result of which selfishness, enmity-opposition, jealousy-duality, looting, extortion and violence are on the increase and cheating, deceiving, corruption are prevailing and flourishing in every part of the world. In other words, the vicious poison of corruption has penetrated, infiltrated, permeated throughout the muscles and fibres of all humanity and this infectious mortal epidemic has spread as a result of which quarrels, fights, violence are on the increase in the whole world.

The 'stench' or 'steam' of this mental disgust has permeated throughout our---

Hearts
Minds
Subconsciousness
Society
Communities
Countries
Religions
Bureaucracy
Departments
Governments
Religious places
World

ਦੇ 'ਰਗੋ-ਰੋਸੇ' ਵਿਚ ਸਮਾ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੁਨਿਆਵੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਯੂ. ਐਨ. ਓ. (U.N.O.) ਵਰਗੀਆਂ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਵਿਸ਼ਵ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਭੀ ਇਸ 'ਗਿਲਾਨੀ' ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਧਰਮ ਅਤੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ ਭੀ ਇਸ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਮਾਇਕੀ ਗਿਲਾਨੀ ਦੇ 'ਅਸਰ' ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਬੜੀਆਂ ਆਸਾਂ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਮਾਰੂ ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ 'ਠੱਲ੍ਹ' ਪਾਉਣਗੀਆਂ। ਅਫਸੋਸ ਅਤੇ ਦੁਖਦਾਈ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਉਚੇ-ਸੁੱਚੇ 'ਮਿਆਰ' ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਇਸ ਮਾਨਸਿਕ ਗਿਲਾਨੀ ਦੀ 'ਲਾਗ' (infection) ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਬੂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਯੂ. ਐਨ. ਓ. (U.N.O.) ਦੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵੱਧਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ (in proportion) ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਗਿਲਾਨੀ (corruption) ਵੀ ਵੱਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ 'ਪਾਪ,' ਅਤਿਆਚਾਰ, ਜ਼ੁਲਮ, ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਭੀ ਵੱਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

'ਮਰਚ ਬੜ੍ਹਤੀ ਗਈ ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਦੱਵਾ ਕੀ।'

ਸਾਡੀ ਗਿਲਾਨੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਇਉਂ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਹੈ—

ਕਲਿ ਕਾਤੀ ਰਾਜੇ ਕਾਸਾਈ ਧਰਮੁ ਪੰਖ ਕਰਿ ਉਡਰਿਆ ॥

ਕੂੜੁ ਅਮਾਵਸ ਸਚੁ ਚੰਦੁਮਾ ਦੀਸੈ ਨਾਹੀ ਕਹ ਚੜਿਆ ॥ (ਪੰਨਾ-145)

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਭੀ ਇਸ ਗਿਲਾਨੀ ਉਤੇ ਇਉਂ ਟਕੋਰ ਮਾਰੀ ਹੈ—

ਕਲਿ ਆਈ ਕੂਤੇ ਮੁਹੀ ਖਾਜੁ ਹੋਇਆ ਮੁਰਦਾਰ ਗੁਸਾਈ।

ਰਾਜੇ ਪਾਪ ਕਮਾਵਦੇ ਉਲਟੀ ਵਾੜ ਖੇਤ ਕਉ ਖਾਈ।

ਪਰਜਾ ਅੰਧੀ ਗਿਆਨ ਬਿਨੁ ਕੂੜੁ ਕੁਸਤਿ ਮੁਖਹੁ ਆਲਾਈ।

ਚੋਲੇ ਸਾਜ ਵਜਾਇਦੇ ਨਚਨਿ ਗੁਰੁ ਬਹੁਤੁ ਬਿਧਿ ਭਾਈ।

ਸੇਵਕ ਬੰਠਨਿ ਘਰਾਂ ਵਿਚਿ ਗੁਰ ਉਠਿ ਘਰੀ ਤਿਨਾੜੇ ਜਾਈ।

ਕਾਜੀ ਹੋਏ ਰਿਸਵਤੀ ਵਢੀ ਲੈ ਕੇ ਹਕ ਗਵਾਈ।

ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖੇ ਦਾਮ ਹਿਤ ਭਾਵੈ ਆਇ ਕਿਥਾਉ ਜਾਈ।

ਵਰਤਿਆ ਪਾਪ ਸਭਸ ਜਗ ਮਾਂਹੀ ॥ ਵ.ਭਾ.ਗੁ. 1/30

ਅਜ ਕਲ ਇਹ 'ਮਾਨਸਿਕ ਗਿਲਾਨੀ' ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦੇ 'ਰਗੋ-ਰੋਸੇ' ਵਿਚ ਰੱਚ-ਮਿੱਚ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾ-ਦਿਲਾਜ ਭਾਸਦੀ ਹੈ।

and its manifestation is taking place in every aspect of our lives.

At the level of the world, special world organisations such as UNO too have been unable to stop or lessen this corruption.

Religions and religious places also have not been able to escape the influence of this poisonous materialistic corruption.

Man had great hopes on these two organizations that they would stop or arrest the progress of this contagious mental illness. The regretful and sorrowful thing is that organizations of such lofty-pure 'standard' are also being infected by this mental corruption.

The clear proof of this is that as U.N.O committees increase in number and as religious places and religious propagation increased, the corruption of the world is also increasing in proportion and together with this, 'sins', oppression, tyranny, violence are also on the rise.

(As the saying goes) 'the illness increased in proportion to the treatment'.

Illustration of our corruption is given in Gurbani thus---

1 *The Dark Age of Kali Yuga is the knife, and the kings are butchers; righteousness has sprouted wings and flown away. (145)*
In this dark night of falsehood, the moon of Truth is not visible anywhere.

Bhai Gurdas Ji has also hit this corruption sarcastically as follows---

- 2 a *O God! The mentality of man in this Kalyug have become dog-like which always seeks the dead to eat. (unable to distinguish between right & wrong)*
- b *The kings (those in power) are sinning. It's just like a protective fence devouring the crops in the field it is supposed to protect.*
- c *Bereft of knowledge, the blind people are uttering falsehood.*
- d *Now the gurus are dancing in multiple ways to the tunes played by the disciples.*
- e *The disciples sit at home while their teachers go to their abode.*
- f *Quazis accept bribes and in so doing have lost their high regard and moral ground.*
- g *The love between husband and wife has been reduced to the level of monetary gains with no regard to where the riches came from.*
- h *The whole world is caught up in the vice of sin and evil. (VBG 1/30)*

Nowadays this 'mental corruption' has increased manifold compared to earlier tomes. It has penetrated every aspect of our lives and appears to be incurable.

ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀ ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਅਤੇ ਦੁਖਦਾਈ ਅਧੋਗਤੀ (human tragedy) ਦੇ ਕਾਰਣ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਬਾਬਤ ਦੀਰਘ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਲੋੜ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਇਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਦੀਰਘ (important and serious problem) ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ—

ਜਦ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਫੌਰਨ ਉਸ ਦਾ ਓਹੜ-ਪੋਹੜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਾਂ ਡਾਕਟਰ ਕੌਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਦ ਤਾਈਂ ਤਕਲੀਫ਼ ਦੂਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪਰਹੇਜ਼ ਭੀ ਰਖਦੇ ਹਾਂ।

ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸੀਂ ਕਈ ਜਨਮਾਂ ਤੋਂ ਬੀਮਾਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਗਿਲਾਨੀ ਨਾਲ 'ਲਥ-ਪਥ' ਹੋ ਕੇ ਅਤਿਅੰਤ ਦੁਖੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ 'ਹਾਏ-ਹਾਏ' ਕਰਕੇ ਵਿਰਲਾਖ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਪਲਚਿ ਪਲਚਿ ਸਗਲੀ ਮੁਈ ਝੁਠੇ ਧੰਧੇ ਮੌਹੁ ॥ (ਪੰਨਾ-133)

ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੀ ਇਸੁ ਮਨ ਕਉ ਮਲੁ ਲਾਗੀ ਕਾਲਾ ਹੋਆ ਸਿਆਹੁ ॥
ਖੰਨਲੀ ਧੋਤੀ ਉਜਲੀ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਸਉ ਧੋਵਣਿ ਪਾਹੁ ॥ (ਪੰਨਾ-651)

ਜਿਨੀ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ਬਹੁ ਕਰਮ ਕਮਵਾਹਿ ਹੋਰਿ ॥
ਨਾਨਕ ਜਮਪੁਰਿ ਬਧੇ ਮਾਰੀਅਹਿ ਜਿਉ ਸੇਨੀ ਉਪਰਿ ਚੋਰਿ ॥ (ਪੰਨਾ-1247)

ਪਾਪੀ ਕਰਮ ਕਮਾਵਦੇ ਕਰਦੇ ਹਾਏ ਹਾਇ ॥
ਨਾਨਕ ਜਿਉ ਮਥਨਿ ਮਾਧਾਣੀਆ ਤਿਉ ਮਥੇ ਧ੍ਰਮਰਾਇ ॥ (ਪੰਨਾ-1425)

ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੀ ਗਿਲਾਨੀ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਵਿਚ ਭਾਂਤ-ਭਾਂਤ ਦੇ ਅਤਿਅੰਤ ਦੁਖਦਾਈ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਰੋਗ ਭੁਗਤਦਿਆਂ ਅਤੇ ਹਾਏ-ਹਾਏ ਕਰਨ ਦੇ 'ਬਾਵਜੂਦ', ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੀਰਘ ਤਰਸਯੋਗ, ਦੁਖਦਾਈ ਅਧੋਗਤੀ ਦਾ—

ਅਹਿਸਾਸ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਖਿਆਲ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਸਮਝ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਖੋਜ ਹੀ ਨਹੀਂ

ਅਤੇ ਐਸੀ 'ਜ਼ਹਿਫੀਲੀ ਗਿਲਾਨੀ' ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਕੋਈ—

ਓਹੜ-ਪੋਹੜ
ਸਾਧਨ
ਉਦਮ
ਇਲਾਜ

It is very necessary to discuss and research the cause and treatment of this dreadful and painful human tragedy.

An effort is being made to discuss this important and serious problem in the light of Gurbani-

When the body experiences some difficulty we at once go for help or visit a doctor and so long as the problem does not diminish, we continue with the treatment and observe the required restrictions too.

At the mental level we are sick from many previous births and having become 'smeared' with mental corruption, are suffering and uttering 'hai-hai' (cry of pain) and are wailing and lamenting.

- 1 *Entangled and enmeshed in the love of false occupations, the whole world is perishing.*
(133)
- 2 *The filth of countless incarnations sticks to this mind; it has become pitch black. The oily rag cannot be cleaned by merely washing it, even if it is washed a hundred times.*
(651)
- 3 *Those who forget the Naam and do other things, O Nanak, will be bound and gagged and beaten in the City of Death, like the thief caught red-handed.*
(1247)
- 4 *The sinners act, and generate bad karma, and then they weep and wail. O Nanak, just as the churning stick churns the butter, so does the Righteous Judge of Dharma churn them.*
(1425)

The surprising thing is that despite experiencing painful mental and physical illnesses in every aspect of corrupted life and crying in pain we have

no feeling
No thought
No understanding
No research

of our serious, pitiful, human tragedy leave alone (the idea of)

Getting help
Seeking means
Making effort
Going for treatment

ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਸੀ —

ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਗਿਲਾਨੀ' ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਕਾਰਨਾਂ (root causes) ਨੂੰ—

ਜਾਨਣ

ਸਮਝਣ

ਵਿਚਾਰਨ

ਪਹਿਚਾਣਨ

ਬੁੱਝਣ

ਖੋਜਣ

ਦੀ ਲੋੜ ਭੀ ਨਹੀਂ ਭਾਸਦੀ।

ਯਾਦ ਰਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲਾਂ ਇਹ ਹਨ—

1. ਦੀਰਘ ਖਤਰਨਾਕ ਸਰੀਰਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤਪਦਿਕ, ਕੋਰੜ, ਕੈਂਸਰ ਆਦਿ ਤਾਂ 'ਮੌਤ' ਅਥਵਾ 'ਸਰੀਰ ਛੱਡਣ' ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
2. ਪਰ ਨੀਵੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਗਿਲਾਨੀ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤਾਂ ਮੌਤ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਭੀ, 'ਜੀਵ' ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
3. ਇਹ ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਅਗਲਿਆਂ ਜਨਮਾਂ ਵਿਚ ਭੀ 'ਸੂਦ-ਦਰ-ਸੂਦ' (cumulative compound interest) ਵਾਂਗ ਤੀਬਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ 'ਸਰੋੜੇ' ਹੋਏ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਅਸਰ ਹੇਠ 'ਕਰਮ-ਬੱਧ' ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।
4. ਸਾਹੂਕਾਰਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਾਂਗ, ਸਾਡੇ ਕਰਮਾਂ ਅਥਵਾ ਪਾਪਾਂ ਦਾ 'ਖਾਤਾ' ਜਾਂ ਲੇਖਾ ਜਨਮਾਂ ਤਾਂਈਂ 'ਬੇ-ਬਾਕ' (clear) ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਣ 'ਜਮ-ਜੇਵਰੀ' ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਸਾਡੇ ਗਲੋਂ ਨਹੀਂ ਲਹਿਦੀ।
5. ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਜੇ ਕੋਈ ਪਾਠ, ਪੂਜਾ, ਕਰਮ-ਕਾਂਡ ਆਦਿ ਸਾਧਨ ਕਰਦੇ ਭੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਮਾੜਾ ਮੋਟਾ 'ਫਲ' ਪਿਛਲੇ ਘੋਰ 'ਪਾਪਾਂ ਦੇ 'ਸੂਦ' ਵਿਚ ਕਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਲੇਖਾ ਨਹੀਂ ਨਿਬੜਦਾ।
ਕਰਮ ਧਰਮ ਪਾਖੰਡ ਜੋ ਦੀਸਹਿ
ਤਿਨ ਜਮੁ ਜਾਗਾਤੀ ਲੂਟੈ ॥ (ਪੰਨਾ-747)
- ਪੁੰਨ ਦਾਨੁ ਜੋ ਬੀਜਦੇ ਸਭ ਧਰਮਰਾਇ ਕੇ ਜਾਈ ॥ (ਪੰਨਾ-1414)
6. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਨਮਾਂ-ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਗਿਲਾਨੀ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਮਨ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ-ਕਰਨ 'ਮਨੂਰ' ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੰਦਗੀ ਦੇ ਕੀੜਿਆਂ ਵਾਂਗ ਇਸ ਗਿਲਾਨੀ

to evade such 'poisonous corruption'

Thus no need is felt to

Know

Understand

Discuss

Recognize

Discover

Research

The root causes of this 'corruption'.

The important points to remember are as follows ---

1. Serious dangerous physical diseases such as tuberculosis, leprosy, cancer, etc are eradicated with 'death' or 'leaving the body'
2. But base inclinations and illnesses of mental corruption go with the 'soul' even after death.
3. These mental illnesses become intense with cumulative compound interest in future births and we become 'action-bound' under the influence of our self-acquired sins.
4. Like the accounts of money lenders, the account of our actions or sins does not clear in future births as a result of which the slavery of the noose of yamas does not come off our necks.
5. In this situation even if we do paath (bani reading), worship, rituals etc, the little 'fruit' of it that we qualify for is deducted as 'interest' of previous serious 'sins' and our account remains unsettled.
 - a The religious rites, rituals and hypocrisies which are seen, are plundered by the Messenger of Death, the ultimate tax collector. (747)
 - b The charity and generosity he pretends to give will be judged by the Righteous Judge of Dharma. (1414)
6. In this way our mind and subconsciousness become 'dross' with the corruption of sins of previous births and like the worms of filth becoming satisfied or 'immune' in this life of

ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਹੀ 'ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਜਾ ਢੀਠ' (immune) ਹੋ ਕੇ, ਤੂੰ-ਗੁਣੀ ਮਾਇਕੀ ਮੰਡਲ ਦੇ 'ਅਥਾਹ ਬਿਖਮ ਸਾਗਰ,' 'ਅੰਧ ਘੋਰ' ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਛੋਟੇ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ ।

ਪਲਾਚਿ ਪਲਾਚਿ ਸਗਲੀ ਮੁਈ ਝੁਠੈ ਧੰਧੈ ਮੌਹੁ ॥ (ਪੰਨਾ-133)

ਜੁਗਾਂ-ਜੁਗਾਂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰੂ, ਅਵਤਾਰ, ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਖਸੀ ਜੀਵਨੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਣੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਤਮਿਕ ਗਿਲਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ।

ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਭੀ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਇਉਂ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ।
ਕੋਟਿ ਬਿਘਨ ਤਿਸੁ ਲਾਗਤੇ ਜਿਸ ਨੋ ਵਿਸਰੈ ਨਾਉ ॥
ਨਾਨਕ ਅਨਦਿਨੁ ਬਿਲਪਤੇ ਜਿਉ ਸੇਵੈ ਘਰਿ ਕਾਉ ॥ (ਪੰਨਾ-522)

ਅਨਕਾਏ ਰਾਤੜਿਆ ਵਾਟ ਦੁਰੇਲੀ ਰਾਮ ॥
ਪਾਪ ਕਮਾਵਦਿਆ ਤੇਰਾ ਕੋਈ ਨ ਬੇਲੀ ਰਾਮ ॥
ਕੋਈ ਨ ਬੇਲੀ ਹੋਈ ਤੇਰਾ ਸਦਾ ਪਛੋਤਾਵਹੇ ॥
ਗੁਨ ਗੁਪਾਲ ਨ ਜਪਹਿ ਰਸਨਾ ਫਿਰਿ ਕਦਹੁ ਸੇ ਦਿਹ ਆਵਹੇ ॥ (ਪੰਨਾ-546)

ਮਨ ਰੇ ਸੰਸਾਰੁ ਅੰਧ ਗਹੇਰਾ ॥
ਚਹੁ ਦਿਸ ਪਸਰਿਓ ਹੈ ਜਮ ਜੇਵਰਾ ॥ (ਪੰਨਾ-654)

ਮਨ ਮੇਰੇ ਭੂਲੇ ਕਪਟੁ ਨ ਕੀਜੈ ॥
ਅੰਤਿ ਨਿਬੇਰਾ ਤੇਰੇ ਜੀਅ ਪਹਿ ਲੀਜੈ ॥ (ਪੰਨਾ-656)

ਪਾਪ ਕਰੇਦਤੁ ਸਰਪਰ ਮੁਠੇ ॥ ਅਜਰਾਈਲਿ ਫੜੇ ਫੜਿ ਕੁਠੇ ॥
ਦੋਜਕਿ ਪਾਏ ਸਿਰਜਣਹਾਰੈ ਲੇਖਾ ਮੰਗੈ ਬਾਣੀਆ ॥
ਸੰਗਿ ਨ ਕੋਈ ਭਈਆ ਬੇਬਾ ॥ ਮਾਲੁ ਜੋਬਨੁ ਧਨੁ ਛੋਡਿ ਵਵੇਸਾ ॥
ਕਰਣ ਕਰੀਮ ਨ ਜਾਤੋ ਕਰਤਾ ਤਿਲ ਪੀੜੇ ਜਿਉ ਘਾਣੀਆ ॥
ਖੁਸਿ ਖੁਸਿ ਲੈਦਾ ਵਸਤੁ ਪਰਾਈ ॥ ਵੇਖੈ ਸੁਣੈ ਤੇਰੈ ਨਾਲਿ ਖੁਦਾਈ ॥
ਦੁਨੀਆ ਲਾਬਿ ਪਇਆ ਖਾਤ ਅੰਦਰਿ ਅਗਲੀ ਗਲ ਨ ਜਾਣੀਆ ॥
ਜਮਿ ਜਮਿ ਮਰੈ ਮਰੈ ਫਿਰਿ ਜੰਮੈ ॥ ਬਹੁਤੁ ਸਜਾਇ ਪਇਆ ਦੇਸਿ ਲੰਮੈ ॥
ਜਿਨਿ ਕੀਤਾ ਤਿਸੈ ਨ ਜਾਣੀ ਅੰਧਾ ਤਾ ਦੁਖੁ ਸਰੈ ਪਰਾਣੀਆ ॥ (ਪੰਨਾ-1019)

ਚਲਦਾ...

corruption, is immersed in the 'deep poisonous ocean' of the 'pitch dark' world of triguni (three-phased) materialistic realm.

1 *Entangled and enmeshed in the love of false occupations, the whole world is perishing.* (133)

From the beginning of ages gurus, reincarnations of gods, guru-oriented loved ones through their personal lives and 'baniaa' (religious scriptures) have via their teachings explained and warned humanity how to be safe from spiritual corruption.

Guru Baba ji has warned us thus in his Divine Bani .

2 **Millions of obstacles stand in the way of one who forgets the Name. O Nanak, night and day, he croaks like a raven in a deserted house.** 522

3 *Why are you imbued with the love of another? That path is very dangerous. While in sin no friend will be there to support you. No one shall be your friend, and you shall forever regret your actions. You have not chanted with your tongue the Praises of the Sustainer of the World; when will these days come again?* 546

4 *O mind, the world is a deep, dark pit. On all four sides, Death has spread his net.* 654

5 **O my mind, do not practice deception, even inadvertently. In the end, your own soul shall have to answer for its account.** 656

6 *Those who committed sins are sure to be ruined. Azraa-eel, the Angel of Death, seizes and tortures them. They are consigned to hell by the Creator Lord, and the Accountant calls them to give their account. No brothers or sisters can go with them. Leaving behind their property, youth and wealth, they march off. They do not know the kind and compassionate Lord; they shall be crushed like sesame seeds in the oil-press. You happily, cheerfully steal the possessions of others, but the Lord God is with you, watching and listening. Through worldly greed, you have fallen into the pit; you know nothing of the future. You shall be born and born again, and die and die again, only to be reincarnated again. You shall suffer terrible punishment, on your way to the land beyond. The mortal does not know the One who created him; he is blind, and so he shall suffer.* (1019)